

DOOP VAN DE HEER

Jesaja 42, 1-4 + 6-7; Mattheüs 3, 13-17

Jozef Essing o.p., 12 januari 2020

Paus Franciscus deed iets ongewoons na zijn verkiezing
Voordat hij vanaf het balkon van de Sint Pieter de zegen gaf,
boog hij het hoofd voor al die mensen op het plein
om hun gebed over hem te ontvangen, hún zegen.

Het was zijn eerste optreden, en daarmee zette hij de toon:
dichtbij de mensen zijn, open en ontvankelijk voor hun zegen en hun noden,
en waar het leven een mens te zwaar dreigt te worden, de last meedragen.
In heel zijn openbare optreden heeft hij dit doorgezet:
als hij mensen met een handicap omhelst is dit geen vluchtig gebaar;
op dat moment dompelt hij zich helemaal onder in het leven van die ander.
Franciscus wil zich vóór alles vereenzelvigen met onze levens.

Er zijn critici die zeggen dat hij onduidelijkheid schept,
dat hij zich niet genoeg als leider profileert.

Wel, in het evangelie vandaag horen we een soortgelijke opmerking
uit de mond van Johannes de Doper.

Ik moet door ú gedoopt worden, onder úw woord door, niet andersom
Hij verwoordt daarmee de verwachting van velen: U bent de grote man;
breng orde in de chaos, regel de dingen, laat zien dat u leider bent.

Maar Jezus begint met iets te ondergaan: een doop.

Dat is: niet zelf regelen maar iets dat op je afkomt over je heen laten komen;
je niet van anderen onderscheiden
maar tegelijk en samen met hen, kopje onder, er doorheen gaan

Wat heeft hij daarmee voor? *'Mij past het alle gerechtigheid te volbrengen'*
En wat is die gerechtigheid? De eerste lezing licht het verrassend toe:
*Het geknakte riet zal hij niet breken, de kwijnende vlaspit niet doven,
in waarheid zal hij de gerechtigheid laten stralen.*

Hij wil 'de gerechtigheid doen stralen', maar dan niet als een geweldig licht
dat ons beeld weg flitst als op een overbelichte foto,
maar door in ons het kleine lichtvlammetje voorzichtig aan te blazen
– zó dat het niet dooft: hij wil aanvuren, aanwakkeren, niet uitblazen.
Dat is voor hem de manier om de gerechtigheid te doen stralen.
Hij is er niet op uit zichzelf over alles heen in het licht te zetten;
het gaat hem om het vlammetje in óns: dat moet op gaan lichten.

Juist die keuze brengt de hemel dicht bij de aarde:
de hemel opent zich over deze dopeling en *de heilige Geest daalt op hem neer*
de levensadem van God verbindt zich met het leven dat in hem ademt.
de adem van God die vrede en rust brengt - uitgebeeld in de *duif*.
En *een stem* bevestigt dit: '*Deze is mijn geliefde*',
hier sta ik achter, dit is mij uit het hart gegrepen.

Zijn doop is de opmaat van zijn optreden, of anders gezegd; de ontwerpschets.
Daarin wordt de weeg die hij zal gaan getekend; en ook onze weg.
Want wij zijn gedoopt met de doop die hij heeft ondergaan.
Het is niet onze opdracht alles in de wereld te regelen en in de hand te hebben
- wij kunnen niet eens de grote ontwikkelingen van onze tijd tegenhouden;
meer dan ons lief is ondergáán wij het leven met zijn lief en leed.
Maar wat wij wél kunnen is: naast elkaar staan en meedragen,
het kleine vlammetje van de hoop voorzichtig in elkaar aanblazen.
Jezus was ook onmachtig toen het kwaad zich sterk maakte tegen hem.
Wij ondergáán, meer dan ons lief is, het leven.
Maar toen de razernij van zijn vijanden over onze Heer heen kwam,
bleef hij vertrouwen op God en bemoediging naar anderen uitstralen.
Hij bad voor zijn beulen: *Ze weten niet wat ze doen. Vergeef het hun*,
de misdadiger naast hem zei hij: *Vandaag nog ben je met mij in het paradijs*

Zo kunnen ook wij, als het donker wordt om ons heen
in elkaar hoop en bemoediging aanblazen, als lichten midden de nacht.
Ik denk aan heiligen als Oscar Romero in El Salvador
Hij kon de doodseskaders van de rijken en machtigen niet stoppen;
maar de kracht van Gods Geest van mensenliefde hield hem staande in de furie
en zo is hij een teken van bemoediging gebleven voor miljoenen armen.
Zij wisten zich gezien en gekend: iemand had zijn leven voor hen over.

Zo kunnen wij hier de veranderingen die ons beangstigen niet tegenhouden
– wij zouden de ontwikkelingen graag een andere kant willen opduwen,
maar dat kunnen wij niet; wij hebben niet de regie over het hele tijdsgebeuren
Maar wat we wel kunnen: *een doop ondergaan* zoals hij het deed,
een plek zijn waar we het niet mooier maken dan het is,
niet uit de weg gaan wat over ons heen komt en door het water heen moeten.
Juist dan, als wij dit aandurven, kome wat komt, kan het gebeuren
dat *de hemel open gaat* en wij iets gewaar worden van '*Jij bent mijn geliefde*',
dat wij in de viering voelen dat Gods levensadem door ons heengaat;
genoeg adem om in elkaar het kleine vlammetje aan te blazen.
Dan kunnen wij elkaar helpen om het onvermijdelijke te laten komen
en tegelijk wakker om ons heen te kijken, naar kansen die wij nu nog niet zien.